

СЕКЦІЯ 21
ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ
ВІЙСЬКОВИМ ФАХІВЦЯМ

Керівники секції: підполковник Ю.С. Тараненко
к.пед.н. доцент Н.Б. Арсен'єва
Секретар секції: І.М. Ребрій

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ
В ПОВІТРЯНИХ СИЛАХ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Тараненко Ю.С.¹, Карпенко О.В.², к.т.н., доц.
¹ Командування Повітряних Сил Збройних Сил України
² Харківський університет Повітряних Сил ім. Івана Кожедуба

Головні зусилля Командування Повітряних Сил Збройних Сил України в напрямку удосконалення мовної підготовки військовослужбовців з цього року будуть спрямовані на покращення індивідуального базового рівня володіння англійською мовою та поглиблення професійної спрямованості в опануванні кожним офіцером відповідної мовної компетенції при виконанні завдань міжнародного військового співробітництва.

За останні роки завдяки систематичному вивченню англійської мови на курсах мовної підготовки при університеті багатьом офіцерам вдалося подолати мовний бар'єр, отримати високий рівень знань та мотивацію на щоденне удосконалення мовленнєвих навичок при виконанні функціональних обов'язків.

Сучасні інтенсивні методи навчання, які застосовуються професорсько-викладацьким складом кафедри іноземних мов університету, та контроль рівня знань під час проведення мовного тестування на визначення стандартизованого мовленнєвого рівня дозволяють військовослужбовцям опанувати англійську мову з можливістю подальшого збагачення професійної мовної компетенції.

Особливо ефективними заходами з мовної підготовки у Повітряних Силах ЗС України слід вважати проведення мовних курсів за місцем дислокації бригад безпосередньо перед виконанням завдань міжнародного військового співробітництва. Прикладом таких заходів є проведення курсів з поглибленого вивчення англійської мови на базі транспортної авіації з метою підготовки до виконання завдань під час українсько-датських операцій «Північний Сокіл» та проведення оцінок другого рівня в рамках «Концепції оперативних можливостей».

Таким чином, мовна підготовка набуває мотивованої, професійної спрямованості, стає найважливішим елементом підвищення взаємосумісності та повномасштабної інтеграції підрозділів ПС ЗС України з партнерами країн НАТО.

ПОШУК ОПТИМАЛЬНОЇ МОДЕЛІ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В УМОВАХ ВВНЗ УКРАЇНИ

Арсен'єва Н.Б.¹, к.пед. н., доц.

*¹Харківський університет Повітряних сил імені Івана Кожедуба
Бандура Ю. Б.²*

²Національний університет оборони України

Одним з пріоритетних напрямків роботи кафедри іноземних мов завжди виступає пошук оптимальної методики викладання англійської мови в умовах ВВНЗ України. Однак на сьогоднішній день універсальної моделі вивчення іноземної мови, зокрема, англійської, не існує.

З метою розробки актуальної моделі навчання проаналізовано основні методики викладання іноземної мови, такі як граматики-перекладний, що застосовувався на кафедрі як основний до 90-х років.

Стрижневим моментом такого засвоєння англійської мови є оволодіння словником і граматикою. Цей варіант має певні переваги:

- засвоєння учнем граматики на високому рівні
- добре підходить людям, у яких розвинене логічне мислення

Головним недоліком такого способу навчання є те, що людина не вміє говорити на мові, що вивчається.

З початку 2000-х на кафедрі основна увага приділялася впровадженню комунікативного методу.

Головна мета комунікативного методу навчання – навчити спілкуватися, основний упор робиться на вивченні лексики, а не граматики.

Суть аудіо-лінгвального методу полягає на першому етапі в багаторазовому повторенні почутих слів і фраз, на другому етапі самостійній побудові коротких фраз за прикладом. Третій етап передбачає спробу вільного спілкування.

Продовжуючи пошуки оптимальної моделі навчання англійської мови, яка, як показує досвід, буде полягати в поєднанні елементів різних підходів до навчання в умовах ВВНЗ України, зараз на кафедрі запроваджено педагогічний експеримент для порівняння ефективності навчання на основі комунікативного та аудіо-лінгвального підходів у чистому вигляді.

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВИЩІЙ ШКОЛІ В КОНТЕКСТІ ГУМАНІСТИЧНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Балабуха Т.В., Кондра О.В.

Харківський університет Повітряних Сил ім. Івана Кожедуба

Важливою складовою сучасного суспільства є орієнтація на гуманістичні цінності світової культури і намагання побудувати єдиний зі світом простір без кордонів.

Держава потребує висококваліфікованих фахівців із знанням іноземної мови, здатних абсорбувати і використовувати все нове і прогресивне.

Відповідно до Національної доктрини розвитку освіти основними напрямками змісту вищої освіти є: особистісна орієнтація, пріоритет загальнолюдських і національних цінностей, забезпечення якості освіти на основі новітніх досягнень науки, культури і соціальної практики.

Основними принципами сучасних методів є: рух від цілого до окремого, орієнтація занять на учня (learner-centered lessons), цілеспрямованість, змістовність занять, урахування соціальної взаємодії.

Важливого значення набуває інтерактивний метод, який визначається як: а) взаємодія вчителя і учня в процесі спілкування; б) навчання з метою вирішення лінгвістичних і комунікативних завдань.

В системі інтерактивного навчання виділяють такі принципи методики співробітництва:

- позитивна взаємозалежність;
- індивідуальна відповідальність;
- однакова участь;
- одночасна взаємодія.

В процесі спілкування студенти навчаються:

- розв'язувати складні задачі, аналізуючи обставини і інформацію;
- висловлювати альтернативні думки;
- приймати виважені рішення;
- брати участь у дискусіях.

Сучасні методики пропонують широке впровадження у навчальний процес активних нестандартних методів і форм роботи для кращого свідомого засвоєння матеріалу.

ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМИ MOODLE ДЛЯ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ КУРСАНТАМИ ВВІЗ

*Брик Т.О. к.п.н., доц.; Савченко О.О. к.ф.н., доц
Харківський університет Повітряних Сил ім.І. Кожедуба*

Використання інноваційних технологій в освітньому вимірі, особливо у вивченні іноземної мови зумовлено суспільно визнаною необхідністю вдосконалення педагогічної системи та збільшення її конкурентноспроможності. В останні роки вивчення англійської мови невід'ємно пов'язане з використанням новітніх інформаційних технологій. В іноземній науці навіть з'явився термін «computer assisted language learning» (CALL) – вивчення мови за допомогою комп'ютера.

Платформа Moodle є безкоштовною й доступна 75 мовами. Її педагогічний потенціал є неocenним для створення онлайн-суспільств з метою співпраці, навчання й управління у ВВІЗ.

Дослідження навчання англійської мови на базі платформи Moodle є надзвичайно актуальним завдяки широким можливостям її використання: від простого управління класу до повністю інтерактивного e-learning, комбінації традиційного навчання в аудиторії та онлайн-навчання.

Успішне вивчення мови залежить від безперервності процесу пізнання. Необхідно зауважити, що використання платформи Moodle дозволяє створити

саме таке динамічне середовище взаємодії та співробітництва, що поєднує багато різних систем (вебсторінки, блоги, форуми, семінари тощо). Окрім того, курсанти, які не змогли відвідати заняття в аудиторії, можуть ознайомитися з пропущеним матеріалом за допомогою Moodle-курса.

З точки зору функціональності, платформа Moodle легко та швидко встановлюється на різних комп'ютерах, незалежно від операційної системи.

ПОЛІПШЕННЯ НАВИЧОК ПИСЬМА У МЕЖАХ ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ

Зеленська О. М., к.п.н., доц., Величко В.А.

Харківський університет Повітряних Сил ім.І. Кожедуба

Нещодавні дослідження стверджують, що 750 мільйонів користувачів Фейсук проводять у середньому 55 хвилин кожного дня, спілкуючись у соціальній мережі.

Вплив Фейсбуку на молодь важко переоцінити, то чи можна використати його як потужний освітній інструмент?

Деякі викладачі спробували імплементувати ідею використання зазначеної мережі у освітніх цілях на практиці, зокрема, щоб поліпшити навички письма студентів у процесі підготовки до іспитів. Створивши власний акаунт та закриту групу у межах мережі, вони мали змогу задавати письмові завдання класу, обговорюючи питання он-лайн, вивчаючи корисну лексику і у відповідь на виконані роботи коригувати помилки, коментувати та залишати поради щодо поліпшення якості письмового мовлення тих, хто навчається.

Заохочуючи студентів надсилати свої письмові роботи через Message Service на Фейсбуці один одному, викладач, таким чином, надає змогу кожному бачити усі роботи. У такий спосіб процес коригування помилок (error correction) стає корисним для усього класу.

Однією з основних переваг використання Фейсбук у порівнянні з традиційними методами оцінювання є те, що він дозволяє економити час як викладача, так і студентів та надавати зразки більш вдалих студентських робіт, а також відбирати й демонструвати зразки найкращих помилок. Слід також зазначити, що спілкування з викладачем перед виконанням завдання або у процесі зворотнього зв'язку здійснюється студентами мовою L2, що не може не сприяти розвитку й поліпшенню правильності й плавності їхньої розмовної англійської разом з набуттям впевненості у своїх здібностях.

МОНІТОРИНГ ПРИ ВИКОРИСТАННІ АУДІО-ЛІНГВІСТИЧНОГО МЕТОДУ

Григорова І.Г., Ребрій І.М.

Харківський університет Повітряних Сил ім.І. Кожедуба

Моніторинг відіграє важливу роль у процесі навчання взагалі, але при використанні аудіо-лінгвістичного методу набуває навіть більшого значення. Велика кількість вправ виконується студентами самостійно, вони відпрацьовують

певні навички аудіювання і письма у менш контрольованій атмосфері, але викладачеві не слід вважати, що цей час він може спокійно сидіти за пультом лінгвістичної лабораторії і спостерігати на відстані за процесом засвоєння граматичних структур і лінгвістичних шаблонів.

Можна виділити шість основних принципів моніторингу під час самостійної роботи:

- спостереження за використанням нових структур, що вивчаються;
- корегування помилок за допомогою самостійної корекції та тренування вимови;
- мінімізація використання рідної мови під час заняття;
- виключення елементів деструкції на заняттях;
- прояв зацікавленості викладача в успішному засвоєнні студентами матеріалу;
- а також використання додаткових завдань для сильніших курсантів, що встигають виконати поставлену задачу швидше за інших.

Таким чином, можна дійти висновку, що комбінуючи і використовуючи вище зазначені принципи, викладач може добитися вищого рівня продуктивності заняття.

КОМУНІКАТИВНА МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Дерека І.В.

Харківський університет Повітряних Сил ім. Івана Кожедуба

Вибір методики вивчення іноземної мови залежить від мети, для досягнення якої людина цю мову вивчає. Якщо ми говоримо про навчальні заклади, то вибір методики навчання іноземної мови залежить від цілого складного комплексу питань, який включає навчальну політику конкретного закладу, його фінансові можливості, та навіть потреби історичного та політичного моментів.

Взагалі, методики викладання іноземних мов можна поділити на традиційні (граматико-перекладний, аудіо - лінгвістичний, ситуативний та ін.) та комунікативний методи. Комунікативну методику біль-менш широко почали використовувати у 80-х роках 20-го сторіччя, але вона не стала домінуючою в українських навчальних закладах, особливо в школах.

Головними причинами цієї ситуації є фінансові причини: оригінальні мовні курси, інтерактивні комп'ютерні програми, аудіо матеріали та обладнання для мовних лабораторій занадто дорого коштують і тому не доступні для багатьох навчальних закладів. Також, треба взяти до уваги обмеження часу та термінів рамками учбових програм та традиційну пасивність учнів, які зі шкільних часів не вміють, а досить часто і не бажають самостійно вчитись та брати на себе відповідальність за результати. Але, як доказують практика та опит, все більш викладачів цінують переваги комунікативного методу та наряду з цим намагаються брати все краще з традиційних методів для підвищення ефективності процесу вивчення іноземних мов.

WHAT IS CLIL?

Дорош О.Ю.

Харківський університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба

CLIL is an acronym. Content and Language Integrated Learning is an approach, a philosophy, an educational paradigm.

Through CLIL-type practice, one learns subject content whilst at the same time learning a foreign language. What could be better than this? The 'dual-focused' objective would seem to be implying that CLIL kills two birds with one stone.

CLIL saves time. This would seem a good reason as any to promote an approach with a twin set of objectives. One of these objectives is clearly educational (to learn subject content and a foreign language) and the other is administrative.

The teachers would have to adjust their methodology to ensure that the students understood the content. They would have to think of other means (group work, tasks, etc) which would result in an increase of the skill-based focus of the learning.

The educational materials (textbooks) would also have to reflect this approach.

The students would be learning language that was more clearly focused on, and related to, the subject matter that they needed to learn.

CLIL motivates. Why should CLIL motivate more than other conventional approaches? Because it provides reasons for learning and improving the foreign language level, because the understanding of the subject content is compulsory; it focuses on and assesses the subject content, so the learner is not being assessed on his/her mastery of the Past Simple (for example) but rather his/her ability to use it in the appropriate places; it gives students a feeling of real achievement. They are coping with, and talking and writing about complex material in the foreign language.

ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЯ ТА ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ В УМОВАХ НАВЧАННЯ У ВВІЗ

Колосова К.Л.

Харківський університет Повітряних Сил ім. Івана Кожедуба

Реалізація принципів індивідуалізації та диференціації освіти у військовому закладі, порівнюючи з цивільними ВНЗ, ускладнюється за рахунок особливостей поєднання курсантами навчання з військовими обов'язками, регламентованими уставом. Однак, вищезгадані принципи є невід'ємними через наявність особистих характеристик мислення і запам'ятовування в кожного індивіда, а також інших психологічних особливостей, і їх експлуатація в процесі вивчення певної дисципліни, іноземної мови включно, є запорукою успішного засвоєння наданого матеріалу на максимально можливому рівні.

За умови, що доступною є лише внутрішня диференціація навчання, доцільним є використання різноманітних форм і методів підчас заняття, що дозволяє курсантам максимально виявити свої здібності і знання, а також надає змогу викладачеві проаналізувати особливості засвоєння інформації кожним курсантом і добрати відповідні форми індивідуальної роботи, спираючись на рівень знань і направленість інтересів в рамках дисципліни, що вивчається. Рекомендується

використання творчих методів навчання, у яких відпрацювання матеріалу, призначеного для вивчення, вуалюється за творчою активністю, таким чином активізується підсвідоме засвоєння інформації.

Індивідуалізація навчання повинна базуватися на прогнозуванні позитивного результату, а саме – кожен курсант має отримувати індивідуальні завдання, які він спроможний виконати без сторонньої допомоги, але із затратою певних зусиль.

Безумовно, запорукою індивідуалізації і диференціації навчання є потужна методично-інформаційна база.

ВПЛИВ ПСИХОЛОГІЧНОЇ АТМОСФЕРИ НА ЗАНЯТІ З ІНОЗЕННОЮ МОВОЮ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ

Лотошнікова С.А.

Національна Академія Національної Гвардії України

Теоретичний аналіз досліджень, що мають місце у спеціальній літературі дозволяє визначити, що одним із найважливіших факторів, які сприяють ефективному засвоєнню навчального матеріалу є психологічна атмосфера під час заняття, взаємодія викладача та тих, хто навчається. Викладач у певній мірі має бути психологом, аналізувати психологічні передумови активного засвоєння знань учнями, враховувати особистий стиль опанування навчальним матеріалом.

Досвідчені викладачі безумовно добре знають, що групи не схожі одна на одну і дуже часто те, що ідеально працює у одній групі, не є ефективним у іншій.

Яка ж поведінка викладача сприяє встановленню доброзичливої атмосфери у класі та особистому контакту з тими, хто навчається? Перш за все, це – відкритість педагога, його намагання не домінувати на занятті, але ж надавати підтримку та допомагати під час виконання завдань. Місце, де знаходиться викладач, його вигляд, тембр голосу та поза також мають значення. Викладач повинен не тільки намагатись заохотити тих, хто навчається до активної праці, але ж і сам мати інтерес до заняття, тобто робити свою справу із задоволенням. Взаємодія з учнями повинна відбуватися в ввічливій манері, відповіді на запитання, пояснення матеріалу повинно відбуватися у спокійній атмосфері. Окремо треба звернути увагу на те, що в одній групі навчаються учні з різних соціальних груп, іноді з різних національних меншин та з різними релігійними поглядами. Усі ці фактори повинні враховуватись викладачем.

ПРЕЗЕНТАЦІЯ – ЯК СУЧАСНА ТЕХНОЛОГІЯ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВУЗІ

Петрушенко Ж.В.

Харківський університет Повітряних Сил ім.І. Кожедуба

Зміна ролі освіти в суспільстві привела до появи великої кількості інноваційних процесів. Одним з перспективних і цікавих видів сучасних технологій для використання при навчанні іноземних мов у вузі є підготовка та виступ з презентацією. Процес підготовки і виступу з презентацією вдало поєднує в собі розвиток умінь у всіх видах мовленнєвої діяльності.

На підготовчому етапі вдосконалюються вміння у всіх видах читання, під час підготовки доповіді - вміння письмової мови, в ході презентації - вміння усного мовлення та аудіювання. Важливо показати курсантам, що за допомогою іноземної мови можливо здобувати нові знання за фахом, що є потужним чинником підвищення мотивації. Підготовка презентації - це частина самостійної роботи курсантів. Викладач лише надає консультативну підтримку.

Під час презентації необхідно зацікавити слухачів як важливою темою так і поставленим завданням. Після презентації, обговорення змісту, оформлення, а також ведення презентації допоможе доповідачу зрозуміти свої сильні і слабкі сторони.

Таким чином, презентація з використанням мультимедійних засобів - це сучасна технологія навчання, що дозволяє інтегрувати науково-дослідну роботу курсантів з вивченням іноземної мови в якості професійної складової, що створює умови для розвитку мотивації, розширення кругозору та природного спілкування на заняттях.

НАВЧАННЯ КУРСАНТІВ ВВНЗ УСНОМУ ДИСКУРСУ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ ЗАСОБАМИ НАВЧАЛЬНО-МОВЛЕННЄВИХ СИТУАЦІЙ

Романченко І.І.; Шутенко І.В.

Харківський університет Повітряних Сил ім. Івана Кожедуба

Принцип ситуативності є одним із основних у комунікативному підході до навчання. За відсутності відповідного природного мовного середовища однією з умов ефективного навчання усному іншомовному професійному дискурсу є використання навчально-мовленнєвих ситуацій, які сприяють створенню імітації професійного іншомовного середовища, формують уміння адекватно реалізувати комунікативно-функціональний репертуар, підвищують мотивацію студентів до іншомовного спілкування та формують у них усвідомлення потреби використовувати відповідні мовленнєві моделі й тактики мовленнєвої поведінки.

Доповідь досліджує типи дискурсів, необхідні для навчання усного іншомовного професійного дискурсу курсантів ВВНЗ, пропонує характерні для них мовленнєві моделі, розглядає механізми й практику творення навчально-мовленнєвих ситуацій як засобу реалізації комунікативного підходу та основи організації сучасного процесу навчання іноземної мови.

Прикладним результатом роботи є запропоновані методичні рекомендації щодо організації процесу навчання усного іншомовного професійного дискурсу засобами навчально-мовленнєвих ситуацій і сформульовані критерії оцінювання ступеня володіння усним іншомовним професійним дискурсом курсантами ВВНЗ.

МЕТОД ПРОЕКТІВ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ

Савицька А.П.

Харківський університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба

Основним завданням викладання іноземної мови у немовному вузі є формування й розвиток мовної компетенції як засобу професійної взаємодії. *Метод проектів* дає змогу студентові зрозуміти практичне значення набутих ним знань та знайти баланс між академічними знаннями та практичними навичками.

Метод проектів розвиває навик ведення бесіди, пошуку інформації у англомовних довідкових джерелах, вміння презентувати й аргументувати власну точку зору.

Обговорюваний метод доцільно застосовувати наприкінці вивчення теми, що дає змогу студенту практично застосувати набуті лексико-граматичні знання та впевнитися у їх практичній значущості. Так, наприкінці вивчення теми ‘Військові навчання’ курсантам було запропоновано підготувати й презентувати інформацію про одне з військових навчань. Проекти було презентовано у вигляді рольової гри, за якої курсанти були ‘учасниками’ навчань та ‘звітували’ про свою участь.

Застосування методу сприяє вирішенню однієї з найактуальніших проблем викладання іноземної мови, а саме: створення мовного середовища, за якого студенту цікаво вивчати мову та застосовувати її у ситуаціях, наближених до реальних.

ДО ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ В РІЗНОРІВНЕВИХ ГРУПАХ У ВІЙСЬКОВОМУ ВИЩІ

Стрілець Л.К., Кумпан С.М.

Національна академія Національної гвардії України

Реформа вищої освіти в Україні згідно з Законом України «Про вищу освіту» від 01.07.2014, ставить перед викладачами вищої школи завдання інтенсифікації навчального процесу при зменшенні загальної кількості аудиторних годин. Збереження якості навчання за таких умов, зважаючи на кардинальну різнорівневність навчальних груп при викладанні ІМПС у військовому вищій, можливо тільки за умов внесення коректив в методiku викладання.

Одним із ефективних шляхів подолання цієї проблеми є використання технології особистісно-орієнтованого навчання, що дозволяє індивідуалізувати зміст навчання ІМПС, обираючи рівень виконання кожного завдання та не втрачаючи при цьому можливість отримати потрібні бали.

Ефективним є виділення ключового матеріалу, необхідного для засвоєння всіма курсантами як на рівні кожного заняття, так і змістового модуля у цілому, та низки додаткових завдань різної складності; проектні методи, де у межах однієї групи курсанти мають змогу працювати над підтемами, що відповідають їхнім особистим інтересам; методи альтернативної презентації основного матеріалу – в аудіо запису, відеоряді або у вигляді традиційного тексту. Індивідуалізація процесу навчання передбачає застосування різнорівневих завдань, робочих міні-груп, різних видів опор та додаткових матеріалів; при цьому необхідно враховувати потреби як тих, хто відстає у навчанні, так і тих, хто має високий рівень сформованості англійської комунікативної компетенції.

При індивідуалізації результатів навчання важливо надавати курсантам певний вибір шляхів представлення своєї роботи. Так, наприклад, при перевірці розуміння змісту аудіювання професійної тематики, письмовий переказ почутого можна представити англійською або українською мовами.

В доповіді пропонуються практичні рекомендації з індивідуалізації змісту навчання при викладанні ІМПС в різнорівневих групах.

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ

Карпенко О.В., к.т.н., доц., Брацлавська А.Ю.

Харківський університет Повітряних Сил ім. Івана Кожедуба

Участь підрозділів Повітряних Сил Збройних Сил України в заходах міжнародного військового співробітництва вимагає знання англійської мови на рівні СМР 2 (функціональний) з поглибленим її володінням за професійним спрямуванням. Одним з напрямків мовної підготовки можна вважати проведення курсів мовної підготовки на базі постійної дислокації підрозділів, що безпосередньо проводяться перед запланованими заходами з виконання завдань міжнародного військового співробітництва.

Одже проведення курсів з поглибленого вивчення англійської мови на базі транспортної авіації (м. Мелітополь) з метою підготовки до виконання завдань українсько-датських операцій «Північний Сокіл» та проведення оцінок другого рівня в рамках «Концепції оперативних можливостей» підтверджують необхідність гнучкого підходу до вимог та специфіки роботи в міжнародному військовому середовищі.

Особливістю проведення міжнародних військових операцій є ретельне планування, стовітсоткове виконання поставлених завдань та проведення звітності про їх виконання. Це передбачає лінгвістичне забезпечення щодо взаємосумісності визначених підрозділів.

Проведення курсів мовної підготовки на базі військових частин за місцем дислокації надає досвід практичного використання англійської мови.

Наприклад, військовослужбовці виявили бажання вивчати англійську мову за напрямками: радіообмін, особливості навігації, проведення брифінгу та обслуговування повітряних суден.

Таким чином, проведення курсів мовної підготовки за місцем дислокації військових частин є ефективним засобом підвищення взаємосумісності підрозділів та індивідуальної підготовки кожного військовослужбовця Повітряних Сил Збройних Сил України.

ОРГАНІЗАЦІЯ ЯКІСНОГО ВІДБОРУ ОСОБОВОГО СКЛАДУ ПОВІТРЯНИХ СИЛ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Дроб Н.Ч., Місайлова К.В.

Харківський університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба

Проблема організації якісного відбору військовослужбовців для вивчення іноземних мов завжди була актуальною. Одним з її чинників є наявність здібностей до вивчення іноземної мови.

Мовну здібність (мовну компетенцію) визначають найчастіше як сукупність конкретних умінь, необхідних для мовних контактів з іншими людьми й оволодіння мовою як навчальною дисципліною.

Традиційно лінгвістичні здібності розділяють на мовленнєві (комунікативні) і власне – мовні, які у свою чергу диференціюються відповідно до ієрархічної побудови мови на фонетичну, лексичну та граматичну.

Питання про наявність або відсутність у конкретної людини лінгвістичних здібностей є неоднозначним. Однак відомо, що людина має переваги при вивченні іноземної мови, якщо вона володіє гарною слуховою диференціальною чутливістю, достатнім об'ємом пам'яті, словесно-логічним мисленням.

В той самий час було б неправильно зводити лінгвістичні здібності лише до наведених вище. Лінгвістичні здібності – це дуже складне комплексне утворення.

На даний час не існує єдиного тесту, який давав би повне уявлення про наявність в індивіда лінгвістичних здібностей. Завжди розглядається кожний з компонентів окремо. Це пояснюється, насамперед, складністю та багаторівневою організацією структури здібностей.

Тому слід застосовувати комплексну методичку визначення в людини здібностей до вивчення іноземних мов, що включає в себе кілька різних тестів – як "паперових", так і з використанням аудіо- та відеозаписів, структуроване інтерв'ю й інші сучасні методи. Така методика дозволяє в комплексі оцінити рівень лінгвістичних здібностей людини та надати індивідуальні рекомендації з їхнього розвитку.

ДОСТОЙНСТВА И НЕДОСТАТКИ «ПЕРЕВЕРНУТОГО КЛАССА» В УНИВЕРСИТЕТЕ

Кирвас В.А., к.т.н., проф.

*Харьковский гуманитарный университет
«Народная украинская академия» (ХГУ «НУА»)*

Модель «перевернутый класс» (flipping classroom) как один из компонентов современной технологии смешанного обучения (Blended Learning)

используется для организации самостоятельной учебной деятельности обучающихся. Для данной модели обучения характерно интегрирование компонентов очного и дистанционного обучения. Обязательное условие использования данной модели – наличие у обучающихся ПК с выходом в Интернет. Реализация онлайн обучения осуществляется вне университета: преподаватель предоставляет доступ к электронным образовательным ресурсам в сети (короткие видеоролики, презентации, тексты), а обучающиеся самостоятельно проходят предварительную теоретическую подготовку, просматривая видеоматериалы и изучая другие учебные материалы. При этом происходит сетевое взаимодействие с преподавателем, однокурсниками и другими участниками персональной учебной среды. На учебном занятии в аудитории университета, когда преподаватель находится рядом, организуется в основном практическая совместная деятельность студентов.

Достоинства «перевёрнутого класса» заключаются в том, что при данной модели обучения студенты учатся: самостоятельно организовывать, планировать свою работу и принимать решения; самостоятельно выбирать время и место обучения, контролировать объем и скорость изучения материала; активно лично искать и отбирать информацию, независимо получать и анализировать знания; формировать навыки презентации проектов; развивать навыки онлайн-общения и письменной коммуникации, расширять свою сеть коммуникаций; развивать навыки работы в команде; свободно владеть ИКТ и др. Существуют и недостатки, а также «гормозащие» факторы внедрения «перевёрнутого класса» в университете: неравномерная ИТ-грамотность; зависимость от техники, широкополосного Интернета, устойчивости онлайн режима и безлимитных тарифов; низкий уровень владения ИКТ и университетской системой управления обучением (как преподавателей, так и студентов); требуется решение психологических проблем информационных технологий и их педагогическая интерпретация, смешанное обучение требует техподдержки и определенных затрат на создание видеоматериалов, обучающих программ, тестирующих модулей, создание баз данных и знаний, электронных учебников, программ диспетчеризации учебного процесса и др.

ПРОБЛЕМА РОЛИ И ОБЪЕМА ГРАММАТИКИ В КУРСЕ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА

Поддубная О.О.

Харьковский национальный университет им. Каразина

Вопрос обучения грамматическому компоненту иноязычного общения является одним из наиболее обсуждаемых в методике преподавания иностранных языков. Пожалуй, ни один из аспектов обучения языкам не был на протяжении многих лет предметом столь интенсивных обсуждений и дискуссий. Грамматика понималась по-разному, она играла и продолжает играть неодинаковую роль не только при обучении родным или иностранным языкам, но и вообще в системе образования отдельных стран мира.

Грамматика ще до нашої ери стала самостійною областю знань. В Середніе віка грамматика вважалась одним з компонентів всього освіти, вивчалась як особливий предмет і як самоціль.

В минулому віку лінгвісти наставляли майже на повній або повністю ліквідації граматики і всіх підручників граматики в загальноосвітніх закладах.

І по сей день спостерігаються тенденції до скорочення ролі граматики при навчанні ІЯ. Багато європейських педагогів відзначають, що освітні і розвиваючі цілі в навчанні майже не досягнуті в силу того, що школярі при вивченні традиційних граматики ІЯ, згідно численним спостереженням, не розуміють ні практичної значимості вивчення граматичних термінів і понять, ні цілей граматичного аналізу. Тенденції до ліквідації традиційної підручної граматики проявились і в 60-70-і роки після появи теорії генеративної граматики Н. Хомського, некритично перенесеної в методику ІЯ. І в останні десятиліття спостерігається прагнення до надмірному скороченню ролі граматики, що привело до значительному збільшенню кількості помилок в мові учнів.

Як свідчить досвід, з однієї сторони, спроби відмови від якоїсь частини граматики, а з іншої сторони, перебільшення її ролі в навчальному процесі негативно впливають на результати практичного володіння мовою.

Знання граматичної частини усної і письмової мови є необхідною умовою володіння іноземною мовою як засобом міжкультурного спілкування. Крім того, вивчення граматики в університеті, маючи практичне і освітньо-виховне значення, грає важливу роль в професійній підготовці студентів до їх майбутньої діяльності.

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ВІЙСЬКОВИХ ФАХІВЦІВ ОПОСЕРЕДКОВАНОМУ СПІЛКУВАННЮ СЕРБСЬКОЮ МОВОЮ

Боринський В.М., к.пед.н.

Воєнно-дипломатична академія імені Євгенія Березняка

Потреби сучасного суспільства у фахівців, які вільно володіють іноземною мовою (ІМ) як засобом професійного спілкування, зумовлюють необхідність пошуку нових ідей для навчання професійно-орієнтованої іноземної комунікативної компетентності. Вміння продуктивно спілкуватися є запорукою ефективного підтримання активної міжособистісної взаємодії, зокрема сербською мовою.

Розвиток засобів зв'язку й впровадження новітніх інформаційних технологій спонукають до вивчення опосередкованої комунікації, яка здійснюється за допомогою різних технічних засобів.

Підготовка військових фахівців передбачає професійне оволодіння ІМ, тобто мовно-мовленнєвими діями в професійній сфері спілкування та оволодіння загальною культурою мовного спілкування, а саме нормами, правилами, законами, принципами, цінностями суспільства, в яких функціонує мова.

Особливостями навчання військових фахівців опосередкованому спілкуванню сербською мовою є те, що воно відбувається в умовах відсутності мовного середовища, а суб'єктами освітнього процесу є слухачі, які почали вивчення сербської мови після вивчення іншої ІМ.

До чинників, які впливають на характер та ефективність навчання опосередкованому спілкуванню сербською мовою, можна віднести такі: позитивну мотивацію слухачів до вивчення іноземної мови; загальну тривалість курсу; інтенсифікацію освітнього процесу; поєднання традиційних методів і сучасних інформаційних технологій навчання.

НА ШЛЯХУ ДО МОВНОЇ ВЗАЄМОСУМІСНОСТІ З НАТО

Мамчур К.В., к.пед. н., доц.

Воєнно-дипломатична академія імені Євгенія Березняка

У контексті зовнішньополітичного курсу України, який спрямований на конструктивне партнерство з НАТО, підрозділам Збройних Сил України необхідно підвищувати рівень взаємосумісності зі Збройними силами країн-членів Альянсу. Бюро міжнародної мовної координації (BILC) на своїх щорічних конференціях та семінарах акцентує увагу на необхідності для особового складу, що діє спільно з підрозділами НАТО, а також для штабів усіх рівнів бути здатними до англomовного спілкування. Також в Цілях партнерства з НАТО (NATO Partnership Goal PG G 0355, Language Requirements) окремо зазначається, що кожна країна-партнер має забезпечувати відповідну мовну підготовку як частину кар'єрного росту для особового складу.

Однак, оскільки Бюро міжнародної мовної координації не надає рекомендації щодо встановлення вимог до стандартизованих мовних рівнів (СМР) для конкретних посад, часто виникає ситуація, коли такі вимоги встановлюються без консультацій з фахівцями з іноземних мов. Така ситуація часто виступає чинником, який спонукає до невиправданого завищення вимог до мовної підготовки військових фахівців. Інколи визначення СМР розглядається крізь призму відношення між військовим званням та мовною компетентністю (СМР 2 – для рядового та сержантського складу, СМР 3 – для більшості офіцерів тощо).

Ефективність мовної підготовки у вищих військових навчальних закладах України залежить у тому числі й від обґрунтованості вимог до мовної підготовки різних категорій військових фахівців у кожному з чотирьох видів мовленнєвої діяльності.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ВІЙСЬКОВОГО УПРАВЛІННЯ У МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ

Шмідт Т.М.

Воєнно-дипломатична академія імені Євгенія Березняка

Теоретичні проблеми формування міжкультурної компетентності у майбутніх фахівців військового управління у міжнародних відносинах не достатньо

дослідженні, проте у Воєнно-дипломатичній академії існує певний досвід практичного формування міжкультурної компетентності. Цей процес вирізняється деякими особливостями.

Найпоширенішою проблемою, з якою зустрічаються слухачі, які починають вивчати турецьку мову, це – велика відмінність між нею та більшістю європейських мов, які вони у більшості випадків вивчали раніше у школах.

Інтерес та повага до іншої культури з боку військового фахівця викликає прихильність з боку носіїв мови та сприяє налагодженню зв'язків, що приводить до бажаних результатів у професійній діяльності.

Для більш якісного засвоєння культурологічного та лінгвокраїнознавчого матеріалу виникає потреба конкретизувати принципи, зміст і методи навчання, методи контролю й оцінювання оволодіння міжкультурною компетентністю майбутніх фахівців військового управління у міжнародних відносинах.

Розв'язання проаналізованих питань передбачає створення теоретичних і методичних основ формування міжкультурної компетентності у майбутніх фахівців військового управління у міжнародних відносинах (на матеріалі турецької мови).

ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ ВІДСУТНОСТІ МОВНОГО СРЕДОВИЩА У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВІЙСЬКОВИХ ФАХІВЦІВ

Шмідт Ю.О.

Воєнно-дипломатична академія імені Євгенія Березняка

Відсутність іншомовного середовища є особливістю, що негативно впливає на процес формування іншомовної комунікативної компетентності (ІКК), яка важливою складовою професійної компетентності військового фахівця.

Багато методичних інновацій пов'язані сьогодні з використанням інтерактивних методів навчання. Інтерактивність передбачає взаємодію, діалог, в процесі якого здійснюється взаємодія викладача та слухача.

Інтерактивна діяльність на заняттях передбачає організацію і розвиток діалогічного спілкування на теми, які вирішуються колективно. Інтерактив виключає можливість домінування однієї точки зору над іншою. У ході такого навчання слухачі вчаться логічно та критично мислити, вирішувати складні завдання з урахуванням ввідної інформації, шукати альтернативні рішення. Для цього на заняттях організовується індивідуальна, парна і групова робота, застосовуються рольові ігри, проводиться робота з оригінальними документами і різними джерелами інформації з застосуванням технічних засобів навчання.